

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fr., 6 luni 3 fr. 50 cr., 3 luni 2 fr. 75 cr.
Pentru afară pe an 9 fr., 6 luni 5 fr., 3 luni 2 fr. 50 cr.
Pentru strălătuire pe un an 12 fr., 6 luni 8 fr., 3 luni 5 fr.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrația tipografică editurii noastre, strada Mălăroșilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Mălăroșilor Nr. 37.
Epistole adresate cu refuz. — Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., restul cu litere ceresimale — și fiecare din 30 cr. pentru fiecare publicare.

Prenumerare nouă la „Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe trimestrul Aprilie-lunie al anului 1881 cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Bani de prenumerație se trimite mai cu înlesnire prin assignațiuni postale (Posta valutară — Post-Anweisung) Numerele prenumeranților, al conușii unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ulime să se fie scrise bine, ca să se poată cere.

Se atrage atențiunea om. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultimul Martie 1881 și și în timpul din vreme abonamental, pentru ca să nu fie expeditura silită a sista, sau a întârzița cu expedarea foiei).

Edițiura „Telegraful Român” în Sibiu.

*) O înalțare foarte mare în epistolă și în face în figura unei fiți de adresă, data abonamentului etc.

La cesțiunea pensiunii profesorilor.

Din multe părți, mai pe toată ziua se pot auzi esportatoriunii pline de temere și îngrijire a profeime noastre, cu deosebire rurale, pentru viitorul familiei, carea, după decedarea profeului în cele mai multe casuri — stă isolație înaintea viitorului nesigur și dubin. Dar și în colozalele acestor preșii, Jurnal s'a scris de câteva ori în deosebite înlesniri despre această cesțiune, fără să fi fost înțesă ventilată în destul și să fi ajuns numai și la un prunct comun de mănecare, care în cele din urmă toată treaba a ramas pe loc.

Marturisesc „a priori” că deși lasuni sînt pe deplin covins de neevitabile necesitate a înființării unui fond de pensanare pentru profeimea noas-

tră, respective pentru ajutorarea orfanilor acestora, îndemnul la susceperă acestei cesțiuni mi-la dat o broșură apărută de curînd sub titlul: „Asigurarea vieții profeilor” (a popok életbiztosítás), scrisă de contele Bela Lonyay, care deși protestant și Maghiar fruntas, s'a ocupat imparțial și de soarta familiei profeilor noștri. Densul recunoaste adecă, că în cele mai multe casuri, profeii reformați și cei de ritul oriental ca familiile în impregurările lor materiale, — nu sînt în stare să asigure după cuvîntă existența familiei lor și astfel, după ce și au parcurs salutare cariera a vieții, veduvelor și orfanii lor ramăși privindu cu îngrijire la soarta cea grea din viitor. Accentuând apoi serviciile nesemnificabile prestate de profeime pentru binele comun, espune vederile sale, referitoare la modul, prin care s'ar pută asigura existența familiei profeului și acela ar fi cel mai potrivit: ca fie care preot să poată asigura la casa de moarte pe seama familiei sale un capital anumit, ceace în lăpeș generos se amusece asigurarea vieții.

S'ar pără, că autorul menționat broșura n'a spus până aci nimic nou și înlesnitor pentru ajungerea scopului, căci fie-care scie, că poate să asigure la diferite societăți, la casa de moarte dupăcum poate plăti tasea corespunzătoare sumei asigurate. Pondul principal îl pune însă densul pe acea, ca profeimea întreagă să se pună în contelegere cu o societate, care căpătînd astfel asigurări mulți, s'ar oferi a plăti capitalul asigurat familiei remane rălăngă o tasă anumită, mai moderată ca cum se obișnuiesă față cu singuratici, la diferitele societăți.

Astfel opinază în broșura sa contele Bela Lonyay, care premise dela început, că cunoașce mai bine numai referințele profeilor sei protestanți însă vooșe și a rădicat-o sunumai în interesul acestora, ci și al tuturor profeilor căsătorii, a căror stare materială se asemănă cu a lor. Dar lăsînd aceste la meritoria apreciere a celor

competenți se vedem, deică ideea de a asigura viitorul familiilor profeșii e de lipsă a se intrupa și la noi și cum s'ar pută transpune pe terenul practic al realității, față cu impregurările noastre materiale, care ori cum, diferă binisor de cele ale profeilor protestanți.

Dacă apostolul popoarelor în sublimitatea spiritului său scria, că cine servece altarul dela altar se hrănesce, cine ar trage la idolaică, și și aceia dintre servitorii altarului, cari au luptat lupta cea bună, și și au făcut cariera, an pășit credința, dar în fine au trebuit să se retragă din lupta ferbîntă deosebită de deși obșșii sau chiar rășii, pot cu drept pretindec, că după și au consacrat puterea juvenilă lucrînd în viaa Domnului, chemați fiind în urmă spre a-și lua plata să ducă cu sine, cel puțin, acea lăncire și consolare, că familiile lor ce le-a fost mai placut sufletului, nu vor fi silite la cea mai mare renunțare de sine avînd chiar de multe ori în vedere o soarte tristă ce le așteaptă.

Până trăsese profeul — pe lăngă întocmirea venitorilor sale și care-care economie rațională, — se îngrijesce după putință de susținerea familiei sale, pentru că chiar și devenind neapți de serviți e se dă un capelan care, pe lăngă o remunerațiune proporțională venitului parohiei, îndeplineșce funcțiunile bisericesci. De căte gîndiri serioase este preocupată însă mîntea capului familiei în intervalul acesteia, de căte ori îl deșteaptă acele în stare nelucmerită din somnul creator, — o scie acela, care le simte într'adevăr și prevede soarta familiei sale, — bietul preot dela stă.

După moarte apoi s'ermăna lui soție se bucură într'un an de favoalul participării la veniturile parohiale. Un an trist este acesta pentru densă în care, pe lăngă rănila suferite de pierdere, o mai torturază și gîndirea nelucmerită, că cu fie-care oară se apropie timpul, cănd parășită și de ajutorul bisericii, va sta singură în

înțea viitorului nesigur și dacă n'au avut parte — ca în cele mai multe casuri — să și asigureze oare-care a parte, poște fi avisată la simțirea cea aspră a lipsei sau chiar la ajutor străin.

Aceste cugetări nu cred se nu stărnesc în în care profeii familii o serioasă îngrijire pentru eventuala soarte, ce ar pută să ajungă pe familia sa în stare casă, — și și nu dela îndemul profeime întregi, ca cu puteri unite să pună înțelegă la înființarea unui fond pentru asigurarea existenței familiei.

Societatea omenescă s'a îngrijit din vreme de acea, cari îi prestează servicii în deosebite privințe. De soldat, care și consacrază viața spre apărarea patriei; de amplot, care și împlinesce cu conștientoșitate chemarea în decursul unui șiș anuit de ani, de o potrivă se îngrijesce statul, punîndu-i pe deșii la timp de bătăne în pensune și dăndule oare-care ajutoare chiar și veduvelor și orfanilor lor: — ba în timpul mai nou legislațiua țerei și-a aruncat privirea și asupra învîțătorilor poporali, crezîndu-i după anul școlii, vîrșii nevredn, un fond de pensanare, care să asigura și lor existența sau mai bine șiș spre a dispune de deșii.

Nu este aci locul să spun întrecut ar fi îndreptățiți și profeimea în genere după serviciile prestate chiar și din punct de vedere al statului, la oare care considerățiune mai mare din partea acestuia. Șciind însă, că confesiunile și de deosebire a noastră nu trebuie și și jertefesă independență, caută să renunțăm la ajutor străin, căci profeii Arhiepiscopiei sîntem, și albuș destul de numeroși, ca unindule puterile să ne îngrijim numai și noi înainte de soarta familiilor noastre.

Istoria omeniei arată, ce lucruri mari a fost în stare să îndeplineșcă în diferite privințe, cooperarea conștientoșă a tuturor unite.

„Ajutați”, se dice, „și-ți va ajuta și Dșenul! Ori căd de nelucmerită ar

FOIȚA.

Cîteva date statistice și istorice din Bucovina.

(Istoric.)

Am șiș, cumcă generalul Spensy electnă numărarea capilor de familie, al cărei rezultat l'am amintit mai sus. Pe lăngă aceasta însă Spensy face cu cățiva ani mai tîrziu și conscripția tuturor locuitorilor din Bucovina. După această conscripție se aflau atunci în Bucovina 75,000 de locuitori împărșiți în 12,500 de familii, care locuiau în trei orășe, adecă în Suceava, Cernăuți și Siret, și în 229 de sate. Dintre acestia erau, precum pretinde o tabelă istorică a camerei de comerț din Cernăuți, publicată în anul 1875, 55,000 de Români, 12,000 de Ruteni*),

car' restul se împărția între Armeni, Evrei și Unguri. Acesti din urmă formau și număr mult mai însemnat, deică al Armenilor și Evreilor la un loc.

Dar din raporturile lui Spensy și Enzenberg cătră curtea imperială, apoi descrierile mai multor călători învîțați, precum: Goehler și Gray, se vede, că această conscripție era defectoasă, că adecă numărul Românilor era prea mic calculat, că deși al Rutenilor și a celorlalte naționalități prea mare, căci persoanele amintite se espimă astăzi: „Baștinii locuitorilor sînt Români, ici colo auzi slovenesce, armenesce și evresce.”

Delă încorporarea Bucovinei cu Austria, adecă dela anul 1773 până în zilele noastre a crescut populațiunea Bucovinei în mod considerabil. Români, Ruteni, Germani, Poloni,

Armeni și Evreii, toți s'au înmulțit. Cum s'a înmulțit numărul Slavori am amintit mai sus. Cel mai mare conșcripșii din anul 1875 se află în Bucovina în acei an 207,000 Germani, 186,000 Ruteni, 3,000 Lipovani, 47,000 Germani, 5,000 Poloni, 9,500 Maghiari (secui), 2,000 Armeni, 47,700 Evrei și și 4800 de Tigabi, Cechi, Moravi, Slovaci, Francezi, Italiani și Turci. Majoritatea relativa între toate naționalitățile din Bucovina formau așa dăci în anul 1869 Români, căci numărul lor era cu 21,000 mai mare deică al Rutenilor, cu 16,000 mai mare deică al Germanilor, cu 159,000 mai mare deică al Evreilor și cu 183,000 mai mare deică al tuturor celorlalte fracțiuni de naționalități la un loc.

Să nu uităm însă, că această conscripție este făcută sub conducerea unor împiegați străini, neamii Români; și că nu sîntem bucmea Români an fost mai totdeauna în posesia cel felurite guvernă și cumcă a fost în interesul naționalităților străine din Bucovina, în interesul amplotilor străini și al guvernului de a micșora

*) Este de remarcat conștriciunea acestor tabele a camerei de comerț, în raportul său cel estine din anul 1862—1871 (Berling 1872) unde se dice: Denn es gab im Jahr Zeit mit Assahme der russisch Kaiserlicher Okols nur sehr wenige Ruthenen in der Bucovina.

*) „Der Grundriss der Bevölkerung und die horet man auch slavisch, armenisch und jidisch, s'ebenschen.” Haegele: Neueste physikalisch politische Reisen Nürnberg 1790.

